

to, da so žveplova jetra črstva in za škropljenje se rabi srednje velika vrtna brizgalnica, kakoršnje se po štacunah za železo kupujejo.

3. Listne uši, ki se po drevesnih mladikah in na listih zarezajo, se z naznanjeno tekočino prav lahko pokončati morejo, ki se, kakor je bilo povedano, iz 2 gramov žveplovega kalija in iz jedne žlice mazljivega mijila napraviti da. Listne uši, ki na spodnji plati lista sedijo, je nekoliko težkeje pokončevati, ker tekočina do njih ne more.

Te listne uši in njena jajca prezimujejo na drevesnih deblih in posebno na letoraslih mladikah. Prej ko ne se bodo te listne uši z zalego vred z naznanjenim strupom pokončati dale, ako se debla z njim pomažejo. To bi se moralo meseca marca zgoditi. Zoper metulje drevesnih predic in zoper listne uši se more tudi oni pod številko (1) naveden strup rabiti, ako se zgoščeni strup za petkrat stanjša, ali pa celo za desetkrat. (Konec prih.)

Gosi v ribnikih.

Da so gosi ribstvu v ribnih vodah škodljive, je gotovo. Čuditi pa se je, da se je ravno to prašanje do sedaj malo ali nič razpravljalo. Gosi ljubijo posebno mehke dele rastlin za svojo hrano in sicer tako, da se z dolgim vratom na dno vode stegujejo in tam posebno travo, kakor *Poa annua*, *festula* itd. iščejo in pulijo. Pa ravno te travine sorte iščejo tudi ribe, da ob njih ikre polagajo in prilepljajo. Na takih travah se redi tudi velika množica drobnih mehkih živalic, ki ribam v hrano služijo. Gosi pa žrejo mrčes, črve, mehke živali in druge povodne životinje, ki potem takem kot hrana ribam odidejo. Gosi pa škodujejo tudi s tem, da rastline s koreninami vred populijo posebno pa po svojih ostrih izločkih ribniško dno onečedijo in travo ob krajih pokončajo. Toraj so gosi ribstvu v ribnikih škodljive in vsak lastnik ribnikov ima pravico tuje gosi s svojih ribnikov pregnati in ne trpeti, da bi se tuje gosi po njegovem ribniku pasle.

Sejmovi. Dne 29. septembra v Št. Ilju v Slov. gor., na Vranskem, pri sv. Lovrencu na Dravskem polju, v Marenbergu, na Pilštanju, v Šoštanju in v Veržeju. Dne 30. septembra v Kamnici.

Dopisi.

Od sv. Križa nad Mariborom. (Iznenadenje.) Ko smo pri zadnji štetvi ljudstva pri nas o belem dnevu z Diogenovo svetilno iskali Nemcev, „žalibog“ tudi enega nismo našli. Ali ko je zvezda Seidlove vsegamogočnosti še jasno „razsvetljevala“ nas „neolikance“, Slovence, ukoreninile so se pri nas marsiktere „lepe“ navade, in vsi napori nekterih zavednih

Križančanov jih še niso mogli popolnoma izkrciti, da-si se je že marsikaj na boljše obrnilo. Tako je naše slavno šolsko vodstvo s krajnim šolskim svetom na prav dobro pot krenilo in uradovalo se je povse slovensko, — samo ena rubrika v letnem zapisniku bila je lani nemška, česar pa ni šolsko vodstvo zakrivilo — in se je priznanje slovenščine celo od nam sovražnih strani prisililo. Kako pa nas je iznenadilo, ko so letos šolarji prinesli šolska naznanila, na katerih so celo v Gradcu pri tiskanju odkazali, kakor je prav, prvo mesto slovenščini. V teh naznanilih se je namreč slovenščina čisto izpodrinila od šolskega vodstva in šopiri se le nemščina. Staro in mlado sedaj debelo gleda tega poganskega malika Niti starši, niti otroci ne vedô, kaj so dobili in kam bi ta zvržek vteknili. No, pa mislimo in pričakujemo, da se je šolsko vodstvo samo izpodrknilo na ozki poti pravice, da bo pa zanaprej neustrajljivo po tisti koračilo. R. P.

Iz Lembaha. (Domač umetnik.) Nove orglje za Lembaško župnijsko cerkev so naši župljani in razni dobrotniki drugih krajev priskrbeli. Mariborski orgljarski mojster, g. Dominik Raktelj jih je s 14 spremeni za 1200 gold. napravil. Dne 8. septembra so prečastiti kanonik in dekan, g. Tomaž Rožanc nove orglje blagoslovili, potem pridigovali in slovesno sv. mešo služili za vse žive in pokojne dobrotnike novih orgelj. Nekateri dni poznej so izvedni gospodje iz Maribora naše nove orglje poskušali in jih za „prav dobre“ spoznali. G. Raktelj, orgljarski mojster v Mariboru, priporoča se tedaj lahko v tem oziru vsem cerkvenim predstojnikom, ki imajo enako delo.

Od sv. Jurja v Tabru. (Zlate bukve.) Bila je v naši dvorazredni šoli 14. dne meseca avgusta t. l. vesela poskušnja, pri kateri se je mladina vrlo dobro izkazala na veselje učiteljem, starišem in vsem prijateljem šole. Ko je šola minila, je neka učenka 1. oddelka 1. razreda kar v eni sapi domu priletela in hitro k očetu teče rekoč: Atej, jaz sem pa v zlate bukve prišla, poglejte, kaj sem dobila, in je pokazala očetu lepe zale bukvice. Očetu so samega veselja solze v očeh zaigrale, ko se spomni svojih mladih let v šoli in zlatih bukev, v katerih se tudi njegovo ime nahaja. Te bukve so res lepe in vesele za mlade učence. Ko so nam jih nekdanji učitelj g. J. Kokolj (sedaj na Vranskem bivajoč) pokazali, rekoč: Jih-li vidite, otroci, kdor bo priden, bo va-nje zapisan! Takrat smo samega veselja vskliknili in soglasnega radostnega vika skoraj ni bilo konca, dokler jih niso nazaj zavili, a to je bilo pred kakimi 30 leti. Spomina vredno je tem več to veselje, ker se v teh bukvah nahajajo imena faranov tje do sive starosti in zdaj morebiti že vidijo svojo deco v dotičnih listih.

Izpred Ormoža. (Nova knjižica.) „Domoznanstvo ormoškega okraja“ je naslov 86 strani imajoči knjižici, katero je spisal in sam založil g. F. Rakuša, nadučitelj pri sv. Bolfanku. Prišla je na svitlo preteklega meseca v tiskarni bivšega Leonovega naslednika, gosp. Leopolda Kordeša in cena jej je 30 nov. Kdor se hoče seznaniti z ormožkim okrajem gledé zemljepisa, zgodovine itd., posebej gg. učitelji, sezite po tej knjižici. To se priporoča tudi že za to, da g. pisatelj, katerega cela stvar stane okoli 130 gold., ne bi imel škode. Knjižica je dobro sestavljena, samó škoda, da v njej vse mrgoli tiskovnih pogreškov, ali tega ni kriv g. Rakuša. Kdor njegov roko pis pozna, kako da je ličen in razločen, bo čitajoč to knjižico trdil, da je stavec bil na pol slep. To sicer ni res, ali g. Kordeš mislil je gotovo že na svoj pobeg in je za to prenaplo delal. F.

Iz Čadrama. (Društvene zadeve. — Kupčija s sadjem) Dne 19. t. m. se je zopet, kakor vsako kvaterno nedeljo, poročalo očitno v cerkvi o stanju našega društva za pozidanje nove farne cerkve. To društvo, ki šteje zdaj nad 1000 udov, je v zadnjih kvatrah od dne 20. junija t. l. še vnovič od dobrotnikov in društvenikov prejelo 489 fl. in 15 fl. bilo je obresti plačanih. Tako je zdaj pri 33 lastnikih 3554 goldinarjev, v Konjiški posojilnici pa 1505 gold. na obresti vloženi in ima tedaj naše društvo za vsem 5050 gold. gotovega denarja. Začetek in temelj je storjen, a potrebovalo bi se vsaj še 10krat toliko, da bi se kedaj kaj lepega postaviti zamoglo. V tekočem letu so društveniki razun enega le malo še svojih obljub spolnili, gotovo po večjem zato, ker je letos huda za denar. Spomladi nam je mraz vinske gorice skoraj vse posmodil, krmo in živinsko ceno nam je suša skrčila in žito se težko proda, čeravno smo ga le malo pridelali. A vendar je še več premožnih lastnikov posebno v Oplotnici, ki bi naše društvo zamogli oživiti, pa še nekteri niso vinarja na altar vložili. Naj bi vsaj za sv. leto se še oni ogreli, kaj zdatnega darovati, ker je tudi to za razširjanje sv. katoliške cerkve! — V zadnjih 14 dnevih bilo je pri nas prav živahno trženje z jabelki, ker sta 2 Oplotniška trgovca dobila naročila iz Würtemberga nakupiti, kolikor koli da bi jih dobili zamogla, za tolkec in sta jih nakupila od domačih in sosednjih lastnikov za več nego 6000 gold. po 10—11 gld. štrtinjak. Ti trdi Nemci pa, ki so enakih naročil dali v Konjicah in Zrečah, so potem na sled prišli, da je tudi na Kranjskem veliko sadja, so ga tam veliko bolj po ceni nakupili in so začeli našim pooblaščenecem ceno silno stiskati; onim, ki so malo are prejeli, so tisto pustili in se za to niso zmenili, da bodo nekteri 500—1000 gld.

zgube imeli, ker so se pri naročilih premalo zagotovili in s tujei, bivajočimi zunaj cesarstva, se pravdati bilo bi gotovo zastoj. Previdnosti je tedaj gotovo tudi tukaj treba.

Politični ogled.

Avstrijske dežele. Svitli cesar so se vrnil z Bruneka. Gorato Tirolje jim je tudi tokrat pokazalo, da biva na njegovih gorah in po njenih dolinah pravo živo domoljubje. — Državni zbor snide se v sredo dne 29. septembra. Na dnevnem redu je dolga vrsta malih stvari in tudi potrjenje volitve dr. Aussererja. Ta shod je imenitniši od drugih, kajti v njem se pokaže, ali in kaj velja „železni obroč“ desnice. Ako vedó liberalni listi kaj resnice o njem, potem že stoji z njim prav slabo ter se gotovo razbije. No, mi se tega ne bojimo. Želje liberalcev so pač, želje. — Na Dunaju je bilo več tujih častnikov, da so bili v pričo pri velikih vojaških vajah pri Brucku in v Galiciji, sedaj pa se vračajo že domov, samo francoski se še mudijo v Pešti. — V Moravski Ostrovi se je uni den železni most udrl in je potegnil seboj 12 ulancev, dvoje vozov in nekaj drugih ljudi v Ostravico. Čvetero ljudi je ostalo mrtvih, 15 pa se jih je več ali manj težko ranilo. Verige, na katerih je most visel, so bile zarjavele. — Knez Alfred Liechtenstein ostane pri svojem sklepu, da odloži drž. in dež. poslanstvo a njegovi volilci v Radgonski skupini so volje, izvoliti ga na novo. Mi nimamo upanja, da vzprejme knez še več poslanstvo. — Koroški „bauernbund“ je jako živ in dela priprave že za četrti zbor, ki se vrši, ako se posreči, še v teku prihodnjega meseca. Nekateri sklepi te zveze so taki, da jih človek lahko podpiše, le škoda, da je več ali manj v rokah liberalcev in sodimo, da so tedaj za kmeta ti sklepi le bolj „pesek v oči.“ Prosta ženitev žuli tudi po Koroškem kmeta a malo je upanja, da se odpravi. — Ako je resnica, meni večina tirolski dež. zbora v Inomostu izpremeniti šolske postave in dati več upliva duhovščini, najprej že v krajnih šolskih svetih. — Kranjsko „pisateljsko društvo“ je hodilo zadnjo nedeljo v Kranj ter oventčalo gomili pesnikov Preširna in Jenka. — Sadjarsko šolo na Slapu bodo slovesno dne 30. septembra zaprli ter se bode odprla meseca oktobra taka na Grmu pri Novem mestu. Učni jezik je slovensk in za to koristi šola veliko kmečkim sinom. Škoda, da nima Štajar take šole. — Kolera se prikazuje že sem ter tje tudi po Kranjskem, na srečo pa ne pogosto. — Po Primorju snujó marljivo podružnice družbe sv. Cirila in Metoda. V Šempasu, v Ajdovščini in v Vipavi so že gotove in pripravljiva se podružnica v Kanalu, v Tolminu in na Krasu. — V okolici Gorice so imeli zadnje dni točo in je